NÁMSÆTLAN

Floyta

Tórshavnar musikkskúli

ALMENN LÝSING AV LJÓÐFØRINUM

Floytan er gamalt ljóðføri, varð fyrr gjørd úr beini ella træi. At byrja við vóru nøkur fá hol á floytuni, sum gjørdu, at til bar at spæla fleiri tónar. Floytur í dag eru oftast gjørdar úr metal og nógvir klappar og hol eru á floytuni, hettar ger at man kann spæla nógvar ymiskar tónar. Tað er Theobald Bohm sum í 1850 hevur ment floytuna til hana vit kenna í dag. Floytan er partur av træblásarfamiljuni sum eisini telur ljóðføri sum obo, fagott, klarinett og saksofon. Floytan er sett saman av trimum pørtum, og man blæsir í floytuna á sama hátt sum man blæsir í eina fløsku. Ljóðið kemur fram tá luftirn rakar á hvassa kantin á munnplátuni og floytan fer at titra. Til ber at byrja at spæla floytu tá man er um 7 - 9 ár. Undirvísingin er einkultundirvísing 30 min. um vikuna og orkesturspæl 60 min um vikuna.

INNSKÚLING – MENNINGARSTIG 1

FRÁLÆRUMÁL

ALMENN FRÁLÆRUMÁL

- næmingurin hevur grundleggjandi framførsluførleika.
- luttekur í samanspæli/sangi, og er felagsliga fúsur og virkin.
- lærir við at spæla, kanna, troyta nýggjar leiðir, og hugleiða um tað, ið farið er fram.
- kennir grundhugtøk innan tónleik.
- venur seg við at framføra á hóskandi palli.
- er partur av tí livandi mentanarlívinum í nærumhvørvinum, og er harvið við til at skapa lívsgleði og felgssamleika.

FRÁLÆRUMÁL TIL LJÓÐFØRIÐ

Ikki er so vanligt at fáa breiða floytuundirvísing í bólki, men hettar kemur fyri, t.d. í floksskipanum sum Samtón og Ljóð í leiki. Vanliga eru næmingar 1/2 til 1 ár í innskúling. Hetta er tó ymiskt, alt eftir aldri og førleika.

Breiða grundleggjandi útbúgvingin í floytuspæli, sum fer fram í bólki, tekur í stóran mun útgangsstøði í at læra næmingin mest grundleggjandi vitanina um floytuna, at samla floytuna, at duga at blása í munnstykkið, og at halda floytuni rætt.

Einfald løg kunnu lærast, og afta verður dentur lagdur á at læra ljóð og rútmur í flokki.

UPPGÁVAN HJÁ LÆRARANUM ER

- menna eitt frálæruumhvørvi, har samstarv, uppliving og virksemi verða sett í hásæti.
- leggja dent á arbeiðshátt og dugnaskap.
- leggja lunnar undir grundførleika og tónlistaligar grundtættir.
- vekjur ans og mennir hjáveru.
- er opin fyri breiðum og fjøltáttaðum samstarvi
- er partur av tí livandi mentanarlívinum í nærumhvørvinum, og er harvið við til at skapa lívsgleði og felgssamleika.

INNSKÚLING - MENNINGARSTIG 1

VERKLISTI

Undirvísingartilfar, til undirvísing í bólki

VENJINGAR

Venjingar, til undirvísing í bólki

TÓNASTIGAR, TRÝ- OG FÝRALJÓMAR, MINKAÐAR OG VÍÐKAÐAR LJÓMAR, IMPROVISATIÓN O.A.

Næmingurin spælir heilt fáar tónar, og kann spæla eitt tónarað uppá 3-5 tónar.

BYRJANARDEILD - MENNINGARSTIG 2

FRÁLÆRUMÁL

ALMENN FRÁLÆRUMÁL

- næmingurin dugr at handfara ljóðføri og brúka partar av tí.
- næmingurin hermir, spælir/syngur løg og rytmur eftir oyranum.
- lurtar eftir, og metur um egnu framførslu.
- merkir taktina/pulsin í verkinum.
- lesur nótar við at syngja á nótanøvnum.
- lesur nótar við at samanbera og finna nótar, ið líkjast.
- spælir einføld løg av nótablaði.
- ger, fyriskipar og skrivar niður síni egnu løg.
- finnur upp á løg út frá tónum, søgum, og huglagi.
- greiðir frá tí, ið eyðkennir góðan spælihátt og góða grundleggjandi tøkni.
- venur regluliga og samstarvar við læraran og foreldur/avvarðandi í hesum høpi.
- spælir/syngur tónleik í ymiskum høpi.

FRÁLÆRUMÁL TIL LJÓÐFØRIÐ

Vanliga verður miðað ieftir, at næmingar, ið spæla tvørfloytu frá níggju ára aldri, taka byrjanardeild eftir 1 – 2 árum. Hetta er tó ymiskt, alt eftir aldri og førleika.

Tá ið næmingurin er liðugur í byrjanardeildini, skal næmingurin vera førur fyri:

- at halda floytuni rætt, og lata hana javnviga
- at hava hóskandi munnrørslur og munnspenni
- at nýta rætta fingratøkni
- at hava léttar og leysar fingrar
- at hava reinan og opnan tóna
- at anda djúpt inn og stuðla innandingini
- at nýta ymiska styrki
- at spæla bæði bundið og óbundið
- at hava gott tamarhald á einfaldari tungu
- at kunna lesa og spæla einfald verk uttan fyrireiking
- at kunna spæla uttan nótar eftir oyranum
- at spæla saman við øðrum
- at spæla sikkurt og sannførandi
- at hava hampuligt taktskil
- at hava ans fyri tulking og innihaldi
- hava tikist við fjølbroyttar uppgávur

UPPGÁVAN HJÁ LÆRARANUM ER

- fær næmingin at venja seg við ljóðførið og tað, ið ljóðførið megnar.
- leggja dent á arbeiðshátt og dugnaskap.
- leggja lunnar undir grundførleika og tónlistaligar grundtættir.
- vekjur ans og mennir hjáveru.
- er opin fyri breiðum og fjøltáttaðum samstarvi
- er partur av tí livandi mentanarlívinum í nærumhvørvinum, og er harvið við til at skapa lívsgleði og felgssamleika.

BYRJANARDEILD - MENNINGARSTIG 2

VERKLISTI

AGNESTIG / ASPLUND Vi spelar flöjt, Gehrmans
ENGEL, GERHARD Die Flötenmaus, Bärenreiter
FRITZÉN / ÖHMAN Flöjten och jag. Ehrling
KRØGER / VANNEBO / MORTENSEN Midt i binken 1, Norsk Musikforlag
BODIN / UTBULT Blåsbus 1, Notposten
HERFURTH / STUART A Tune a Day, Chappell/Boston
HUNT, SIMON Learning to play the flute, Pan Educational Music
LIONS, GRAHAM Take up the Flute. Chester
TAKAHASHI Suzuki Flute School, Zen-On
UTBULT Jan Blåsbus 1, MUSIKSKOLAN SE
WYE, TREVOR A Beginners Book for the Flute, Novello
WASTALL, PETER Learn as you Play Flute, Boosey & Hawkes
ZOLTAN, JENEY Fuvolaiskola, Editio Musica Budapest

VENJINGAR

GARIBOLDI, GUISEPPE 30 Easy and Progressive Studies, Editio Musica Budapest
GOODWIN / BRIGHT Flute Studies
HARRIS / ADAMS 76 Graded Studies for Flute, Faber
HARRIS / ADAMS 63 Easy Melodic Studies for Flute, Pan Educational Music
MCCASKILL / GILLIAM Flute Handbook, Mel Bay
VESTER, FRANS 100 Easy Classical Studies for Flute, Universal Edition
VESTER 125 Easy Classical Studies for Flute, Universal Edition

TÓNASTIGAR, TRÝ- OG FÝRALJÓMAR, MINKAÐAR OG VÍÐKAÐAR LJÓMAR, IMPROVISATIÓN O.A.

Tónastigar og trýklangir verða spældir til og við tvey fortekn í dur og í mol
Tónastigar og trýklangir skulu spælast bæði bundið og óbundið
Omanfyrinevndu tónastigar og trýklangir skulu spælast uttan nótar.

MIÐDEILD - MENNINGARSTIG 3

FRÁLÆRUMÁL

ALMENN FRÁLÆRUMÁL

- næmingurin hevur grundleggjandi førleikar á ljóðføri sínum.
- næmingurin endurgevur ymisk sløg av tónleiki.
- skapar sjálvur út frá ymiskum tónastigum og tónasamljóðum
- lurtar eftir egnum spæli og spælinum hjá øðrum.
- skilir og dugur at brúka tríklangir og tónastigar.
- spælir einføld stykki eftir oyranum.
- lesur, tulkar og nýtur tónleikaástøði og tónleikasøgu í venjing av verkum.
- skrivar og/ella spælir/syngur egin løg.
- spælir eftir oyranum út frá einum tónastiga.

FRÁLÆRUMÁL TIL LJÓÐFØRIÐ

Nú verður frálæran meira víðfevnd enn áður. Næmingar í miðdeild eru í flestu førum næmingar ið hava spælt 3-4 ár, alt eftir ídni, aldri og búningargongdina hjá tí einstaka næminginum.

Tá ið miðdeild menningarstig 3, er fingið til høldar, skal næmingurin vera førur fyri:

- at hava natúrliga og væl vanda munnstøðu
- at hava lættar og kimiligar fingrarørslur
- at hava djúpa og lætta innanding og góðan stuðul
- at hava vakran og opnan tóna
- at nýta rætta fingratøkni
- at kunna stemma ljóðførið saman við øðrum ljóðførum
- at kunna gera týðiligan mun á legato og staccato
- at hava góða tungutøkni
- at nýta flest allar fingrasetningar
- at lesa og spæla verk uttan fyrireiking
- hava neyvt taktskil
- hava spælt fjølbroytt úrval av verkum
- vera vanur við samspæl

Uppgávan hjá lærararanum er

- byggir víðari á teir førleikar, sum næmingurin longu hevur ognað sær.
- leggur stóran dent á spæligleði og førleika.
- leggur til rættis soleiðis at næmingurin fær roynt seg í ymiskum samanspæli.
- leggur lunnar undir góðan tekniskan førleika og kropsliga tilvitan.
- mennir tónhoyrn og tónalæru í venjing og framførslu.
- leggur dent á tað, ið næmingurin skapar og spælir eftir oyranum.
- mennir grundleggjandi vitan um tónleik.

MIÐDEILD - MENNINGARSTIG 3

VERKLISTI

AGNESTIG / ASPLUND Vi spelar flöjt, 2, Gehrmans
ENGEL, GERHARD Die Flötenmaus, 2, Bärenreiter
FRITZÉN / ÖHMAN Flöjten och jag 2-3, Ehrling
KRØGER / VANNEBO / MORTENSEN Midt i binken 2, Norsk Musikforlag
HERFURTH / STUART A Tune a Day 2, Chappell/Boston
HUNT, SIMON Learning to play the flute 2, Pan Educational Music
LIONS, GRAHAM Take up the Flute 2-3, Chester
TAKAHASHI Suzuki Flute School 2, Zen-On
UTBULT Jan Blåsbus 2, MUSIKSKOLAN SE
WYE, TREVOR A Beginners Book for the Flute 2, Novello
WASTALL, PETER Learn as you Play Flute 2, Boosey & Hawkes
ZOLTAN, JENEY Fuvolaiskola 2, Editio Musica Budapest

VENJINGAR

GARIBOLDI, GUISEPPE 30 Easy and Progressive Studies, Editio Musica Budapest
GOODWIN / BRIGHT Flute Studies I
HARRIS / ADAMS 76 Graded Studies for Flute, Faber
HARRIS / ADAMS 63 Easy Melodic Studies for Flute, Pan Educational Music
MCCASKILL / GILLIAM Flute Handbook, Mel Bay
VESTER, FRANS 100 Easy Classical Studies for Flute, Universal Edition
VESTER 125 Easy Classical Studies for Flute, Universal Edition

TÓNASTIGAR, TRÝ- OG FÝRALJÓMAR, MINKAÐAR OG VÍÐKAÐAR LJÓMAR, IMPROVISATIÓN O.A.

Skalar og trýklangir verða spældir til og við trimum forteknum í dur og í mol
Kromatiskan tónastiga ein oktav
Tónastigar og trýklangir skulu spælast bæði bundið og óbundið
Omanfyrinevndu tónastigar og trýklangir skulu spælast uttan nótar.

HÁDEILD - MENNINGARSTIG 4

FRÁLÆRUMÁL

ALMENN FRÁLÆRUMÁL

- næmingurin hevur framkomnar førleikar á egnum ljóðføri.
- er førur fyri at kaga djúpt, og spæla tónleik á sjálvstøðugan og persónligan hátt.
- spælir nógv ymisk verk.
- hevur góða tónahoyrn.
- nýtir ástøði í tónleikaframførsluni.
- dugir væl at nýta tónlistalig frøðiheiti.
- hevur nógvar royndir á palli.
- hevur spælt í bólkum av ymiskum slag.
- megnar at framføra krevjandi venjingar og tónaverk.
- ger sær dælt av ymiskum upphitingar- og hugsavningararháttum.
- er góð fyrimynd fyri aðrar næmingar.
- fyrireikar seg við lít bæði til upptøkuroyndir og víðari útbúgving.
- hevur tamarhald á og kunnleika til grundleggjandi tøkni á sínum egna ljóðføri.
- venur á ymiskan hátt og hevur stirðil, í dagliga arbeiðinum.
- framførir javnan.
- leggur framførslu til rættis, og velur verkini í samstarvi við læraran.

FRÁLÆRUMÁL TIL LJÓÐFØRIÐ

Hádeildin, menningarstig 4, tekur við, tá ið mideildin, menningarstig 3, er fingið til høldar. Vanliga hava næmingar fingið frálæru í 5-6 ár.

Tá ið hádeildin, menningarstig 4, er fingið til høldar eigur ein tvørfoytunæmingur at vera førur fyri:

- at hava natúrliga og væl vanda munnstøðu
- at hava lættar og kimiligar fingrarørslur og kunna spæla rættiliga skjótt
- at hava djúpa innanding og góðan stuðul
- at hava gott tamarhald á vibrato og kunna nýta vibrato á ymiskan hátt
- at kunna stemma ljóðførið saman við øðrum ljóðførum
- at spæla reint, at hava førleika at inntonera og at kunna tillaga inntoneringina í samspælsverkum
- at hava góða styrki á tónunum
- at kunna gera týðiligan mun á legato og staccato
- at hava góða tungutøkni og kunna nýta bæði einfalda og tvífalda tungu - at nýta flest allar fingrasetningar

UPPGÁVAN HJÁ LÆRARANUM ER

- leggja eina menningarætlan, ið er á høgum fakligum og tónlistaligum støði.
- eggja til sjálvstøðugan arbeiðshátt.
- vera førur fyri at síggja menningarmøguleikar, kveikja og geva íblástur.
- birta upp undir tónlistaligt tilvit.
- fáa næmingin at vera tilvitaðan um at seta sær stutt- og langtíðar mál.
- leggja til rættis fjølbroytt samspæl, og geva næminginum drúgvar royndir á palli.
- meta um bæði tilgongd og tilfar saman við næminginum.
- leggja dent á gott samstarv millum heim, musikkskúla, lærara og næming.

HÁDEILD - MENNINGARSTIG 4

Verklisti

UNDIRVÍSINGARBØKUR
AGNESTIG / ASPLUND Vi spelar flöjt IV, Gehrmans
ALTÈS, JOSEPH HENRY Célèbre méthode complète de flûte, Leduc
BEEKUM, JAN VAN Fabulous Flutes, Harmonia
BLAKEMAN, EDWARD The Flute Players Companion, Chester
FRITZÉN / ÖHMAN Flöjten och jag IV, Ehrling
UTBULT Jan Blåsbus 3, MUSIKKSKOLAN SE
KRØGER / VANNEBO / MORTENSEN Midt i binken 2, Norsk Musikforlag

VERK
ARRIEU, CLAUDE Sonatina, Amphion
ATLI HEIMIR SVEINSSON Intermezzo úr Dimmalimm, Wilhelm Hansen
BACH, JOHANN SEBASTIAN Svita í h-moll, Bärenreiter
BERKELEY, LENNOX Sónatína
BLAVET, MICHEL Sonatur op. 2, I og II, Bärenreiter
BOZZA, EUGÈNE Four Easy Pieces, UMP
FAURÉ, GABRIEL Sicilienne
FRITZEN, KATARINA / ÖHMAN, KARIN 21 klassiska perlor för flöjt, Warner/Chappell Music Scandinavia
FRITZEN, KATARINA / ÖHMAN, KARIN 12 klassiska perlor för flöjt, Warner/Chappell Music Scandinavia
GAUBERT, PHILIPPE Madrigal
GODARD, BENJAMIN Suite; Allegretto og Idylle, Chester
GLUCK, CHRISTOPH WILLIBALD Dance of the Blessed Spirits, Schott
GRAF, PETER LUKAS Flötenmusik II, Vorklassik Henle
HÄNDEL, GEORG FRIEDRICH Floytusonatur, Bärenreiter
HARRIS / ADAMS Music Through Time III, Oxford University Press
HARRISON, HOWARD Amazing Solos, Boosey & Hawkes
LECLAIR, JEAN MARIE sonatur, Editio Musica Budapest
LOEILLET, JEAN BAPTISTE 12 sonatur, Editio Musica Budapest
MOZART, WOLFGANG AMADEUS Andante K 315, Bärenreiter
TELEMANN, GEORG PHILIPP Der Getreue Musik-Meister 4 solosonatur, Bärenreiter
WASTALL, PETER Contemporary Music for Flute, Boosey & Hawkes
WASTALL, PETER, Romantic Music for Flute, Boosey & Hawkes

Venjingar

ANDERSEN, JOACHIM 24 Studies op. 33, Chester
GARIBOLDI, GIUSEPPI 30 Easy and Progressive Studies II
HARRIS / ADAMS 76 Graded Studies for Flute I & 2
Faber 76 Graded Studies for Flute II, Faber
MOYSE, MARCEL 50 études mélodiques de Demersseman I
24 petites études mélodiques, Leduc
De la sonorité: Art et technique, Leduc
SOLDAN, ROBIN Flute Fingers, Pan Educational Music

TAFFANEL / GAUBERT 17 Daily Exercises, UMP
VESTER, FRANS 100 Classical Studies for Flute
Universal Edition 125 Classical Studies for Flute, Universal Edition
WYE, TREVOR Practice Book for the Flute, 1 Tone
Novello Practice Book for the Flute, 2 Technique
Novello Practice Book for the Flute, 3 Articulation
Novello Practice Book for the Flute, 4 Intonation and Vibrato

TÓNASTIGAR, TRÝ- OG FÝRALJÓMAR, MINKAÐAR OG VÍÐKAÐAR LJÓMAR, IMPROVISATIÓN O.A.

Skalar og trýklangir verða spældir til og við fýra forteknum í dur og í mol
Kromatiskan tónastiga í tveimum oktavum
Tónastigar og tríklangir skulu spælast bæði bundið og óbundið
Omanfyrinevndu tónastigar og tríklangir skulu spælast uttan nótar

FRAMKOMIN DEILD - MENNINGARSTIG 5

FRÁLÆRUMÁL

ALMENN FRÁLÆRUMÁL

- næmingurin hevur framkomnar førleikar á egnum ljóðføri.
- er førur fyri at kaga djúpt, og spæla tónleik á sjálvstøðugan og persónligan hátt.
- spælir nógv ymisk verk.
- hevur góða tónahoyrn.
- nýtir ástøði í tónleikaframførsluni.
- dugir væl at nýta tónlistalig frøðiheiti.
- hevur nógvar royndir á palli.
- hevur spælt í bólkum av ymiskum slag.
- megnar at framføra krevjandi venjingar og tónaverk.
- ger sæl dælt av ymiskum upphitingar- og hugsavningararháttum.
- er góð fyrimynd fyri aðrar næmingar.
- fyrireikar seg við lít bæði til upptøkuroyndir og víðari útbúgving.

FRÁLÆRUMÁL TIL LJÓÐFØRIÐ

Víðarikomin deild, menningarstig 5, tekur við, tá ið hádeildin, menningarstig 4, er fingið til høldar. Vanliga hava næmingar fingið frálæru í meiri enn 6 ár. Næmingar sum byrja á Musikkskúlamiðnámi ella PO eru eisini at rokna sum næmingar í víðarikomnu deildini, tó eru serligar krøv og lesiætlanir til hesar útbúgvingar. Tíðin, víðarikomna deildin varir, má taka støði í tí einstaka næminginum, og har hevur ídni, aldur, búning og evni sera nógv at siga, men vanliga er hon 3-4- ár. Úrmælingar kunnu koma fyrr í víðarikomnu deildina, men eisini kann vera nattúrligt at nýta longri tíð áðrenn komið verður so langt. Tá ið víðarikomna deildin, menningarstig 5, er fingið til høldar eigur ein tvørfloytunæmingur at vera førur fyri:

- at hava natúrliga og væl vanda munnstøðu
- at hava lættar og kimiligar fingrarørslur og kunna spæla skjótt allastaðni í registarinum
- at hava djúpa innanding og góðan stuðul
- at hava gott tamarhald á vibrato og kunna nýta vibrato á ymiskan hátt
- at kunna stemma ljóðførið saman við øðrum ljóðførum
- at spæla reint, at hava førleika at intonera og at kunna tillaga inntoneringina
- at hava góða styrki á tónunum, og duga at variera ljóðstyrki
- at kunna gera týðiligan mun á legato og staccato
- at hava góða tungutøkni og kunna nýta bæði einfalda og tvífalda tungu
- at vita um, og í ávísan mun duga at brúka floytutøkni sum verður brúkt í tónleiki frá 20.øld
- at nýta allar fingrasetningar – at spæla verk uttanat

UPPGÁVAN HJÁ LÆRARANUM ER

- leggja eina menningarætlan, ið er á høgum fakligum og tónlistaligum støði.
- eggja til sjálvstøðugan arbeiðshátt.
- vera førur fyri at síggja menningarmøguleikar, kveikja og geva íblástur.
- birta upp undir tónlistaligt tilvit.
- fáa næmingin at vera tilvitaðan um at seta sær stutt- og langtíðar mál.
- leggja til rættis fjølbroytt samspæl, og geva næminginum drúgvar royndir á palli.
- meta um bæði tilgongd og tilfar saman við næminginum.
- leggja dent á gott samstarv millum heim, musikkskúla, lærara og næming.

FRAMKOMIN DEILD - MENNINGARSTIG 5

VERKLISTI

Verk úr barokktíðini : J.S.Bach, G.F.Handel, G.P.Telemann, A. Vivaldi o.a.
Verk úr klassiska tíðarskeiðnum: W.A.Mozart, J.Stamitz, C.W.Gluck, J.Haydn o.a
Verk úr romantiska tíðarskeiðnum: F.Schubert, C.Reinecke, P.Gaubert, G.Fauré, o.a
Verk úr 20 øld : C.Debussy, O.Messian, L.Berkeley, J.Ibert, E Bozza o.a.
Føroysk verk og nútíðarverk.

VENJINGAR

TAFFANEL & GAUBERT, DAILY EXCERSISES
Trevor Wye, Practise Book for Flute
Trevor Wye Advanced Practise
A Reichert Daily Exercises
M. Moyse Tone Development through Interpretation
M. Moyse, Exercises Journaliére

TÓNASTIGAR, TRÝ- OG FÝRALJÓMAR, MINKAÐAR OG VÍÐKAÐAR LJÓMAR, IMPROVISATIÓN O.A.

Allar tónastigar, dur og moll (melodiskar og harmoniskar), 2 oktavir.
Moll stigar verða spældir bæði harmoniskt og melodiskt
Tríklangir í øllum tónasløgum
Kromatiskan stiga 3 oktavir
Minkaðar og umvaksnar akkordir (dim. og aug.)
Dominant septim-akkordir (Skal spælast legato og stakkato (við og uttan tungu) og uttanat)